

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/209/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3716200639
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Kubínyi
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3716200639.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Ivana Kubínyiho, sudkyne JUDr. Gabriely Janákovkej a sudkyne Mgr. Zuzany Holúbkovej v právnej veci žalobkyne: nesvojprávna M. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. J. XXXX/XX, O., t. č. R. A., v zastúpení opatrovníkom R., právne zastúpená B. - E. advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom A. Z. cesta XX, K., proti žalovanej: Q. - A. poisťovňa a.s., so sídlom V. P., K., o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 06. júna 2018, č.k. 8C/18/2016-124, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy 20.000 eur (výrok I.) mení tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy 5.000 eur, a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia a vo zvyšku žalobu o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy zamieťa.
- II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo zvyšku, t.j. v časti zamietnutia žaloby titulom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (výrok III.), potvrdzuje.
- III. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch o trovách konania mení tak, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) rozhodol o žalobe na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia (SSU) a náhradu nemajetkovej ujmy, ako nárokov z dopravnej nehody tak, že náhradu nemajetkovej ujmy 20.000 eur žalobkyni ako poškodenej pri dopravnej nehode priznal podľa § 11 a 13 OZ. Toto právo nebolo podľa súdu prvej inštancie premlčané, pretože podlieha premlčaniu vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe (§ 101 OZ), ktorá začala plynúť od právoplatnosti rozhodnutia o ustanovení opatrovníka nesvojprávnej (15.2.2013) a do podania žaloby (22.1.2016) neuplynula. Súčasne s odkazom na dôvody predchádzajúceho zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu a tým aj na dôvody rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo veci 6M Cdo 1/2016 a ním citovaného rozhodnutia Ústavného súdu SR III. ÚS 666/2016 prijal súd prvej inštancie záver, že náhrada nemajetkovej ujmy je krytá povinným zmluvným poistením (PZP). Tým bola podľa súdu prvej inštancie daná pasívna legitímácia žalovaného. Uplatnenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy 20.000 eur považoval súd prvej inštancie za primeranú intenzitu zásahu do práv na ochranu života a zdravia, ľudskej dôstojnosti, ako aj do práv na súkromný a rodinný život, najmä preto, že u žalobkyne sa v dôsledku nehody rozvinula závažná duševná porucha, pre ktorú je prakticky vylúčená z prežívania jednotlivých sfér života.

2. Žalobu zo dňa 22.1.2016 o náhradu SSU, a to tak v časti základného bodového hodnotenia ako aj zvýšenia súdom podľa § 5 ods. 5 z.č. 437/2004 Z.z. súd prvej inštancie zamietol z dôvodu premlčania

v dvojročnej premlčacej dobe podľa § 106 ods. 1 OZ v spojení s § 113 OZ, ktorej začiatok počítal od právoplatnosti rozhodnutia súdu o ustanovení opatrovníka nesvojprávnej žalobkyni (15.2.2013).

3. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobkyni priznal nárok na náhradu 100% trov konania v časti o zaplatenie nemajetkovej ujmy, pretože v tejto časti bola plne úspešná a súčasne žalovanému plne úspešnému v časti o náhradu SSU nárok na náhradu trov konania nepriznal, pretože náhradu trov konania nežiadal.

4. Proti vyhovujúcej časti rozsudku podal odvolanie žalovaný, ktorý žiadal napadnuté rozhodnutie zmeniť a zamietnuť. Namietal pasívnu legitimáciu poisťovne pri nárokoch z porušenia práva na ochranu osobnosti a podrobne sa zaoberal závermi rozhodnutí Najvyššieho súdu SR (NS SR) a Ústavného súdu SR (ÚS) citovaných napadnutým rozsudkom ako aj predchádzajúcim zrušujúcim rozsudkom odvolacieho súdu. Poukázal na viaceré rozhodnutia NS SR, ktoré prijali jednoznačný záver, že nemajetková ujma nie je krytá PZP.

5. Ďalej žalovaný namietal, že pokiaľ by sa mala nemajetková ujma subsumovať pod pojem škoda podľa zákona o PZP, je potom nevyhnutné aj pri nemajetkovej ujme posudzovať premlčanie podľa ustanovení o premlčaní škody. Rovnako je potrebné aplikovať ustanovenia o spoluvine. K tomu uviedol, že v konaní oboznámené oba znalecké posudky o priebehu nehodového deja konštatovali zavinenie na strane žalobkyni. Posudok Ing. L. ako výlučné a posudok Ing. Z. pracoval s tromi variantmi nehodového deja, z ktorých v jednom prijal záver o výlučnom zavinení nehody zo strany žalovanej a v ostatných dvoch o jej spoluvine. Neobstojí preto záver súdu prvej inštancie o nemožnosti ustáliť zavinenie nehody na strane žalovanej. V nadväznosti na priebeh nehody považoval žalovaný za významné, že vodič vozidla, ktoré sa zrazilo so žalobkyňou nebol odsúdený v trestnom konaní, ale vec bola postúpená na prejednanie priestupku, pretože sa nejednalo o trestný čin. Vodič nebol potrestaný ani v priestupkovom konaní.

6. Nedôvodnosť náhrady nemajetkovej ujmy bola podľa žalovaného daná aj tým, že u žijúcej osoby sa jedná o duplicitný nárok so sťažením spoločenského uplatnenia za psychické následky. Vychádzajúc zo záverov rozhodnutia ÚS v konaní I. ÚS 426/2014, že ujmy v nemajetkovej sfére vzniknuté v dôsledku poškodenia zdravia sú kryté inštitútom SSU poukázal žalovaný na to, že zo záverov znaleckého posudku o SSU žalobkyni a z obsahu žaloby je zrejmé, že žalobkyňa uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy na základe tých dôvodov, ktoré boli východiskom pre hodnotenie SSU.

7. Proti rozsudku podala odvolanie aj žalobkyňa, a to do zamietavej časti odôvodnenej premlčaním práva na zaplatenie SSU. Namietala nesprávne posúdenie otázky premlčania nárokov na SSU a zastávala názor, že začiatkom plynutia premlčacej doby je až vydanie listiny o ustanovení za opatrovníka nesvojprávneho a nie už právoplatnosť rozhodnutia o jeho ustanovení. Až vydaním listiny o ustanovení opatrovníka je v úplnosti zavŕšený proces vedúci k riadnemu zastúpeniu nesvojprávneho, a preto až tento okamih možno považovať za naplnenie požiadavky § 113 OZ formulovanej textom „dokiaľ im nie je ustanovený opatrovník“. Žalobkyňa považovala za naďalej daný aj rozpor námietky premlčania s dobrými mravmi. Za významné považovala tiež to, že už dňa 13.6.2014 bol na súd podaný návrh na schválenie podania žaloby ako nie bežného úkonu žalobkyni, a súd o schválení právneho úkonu právoplatne rozhodol až dňa 21.7.2015. Túto objektívnu okolnosť bolo podľa žalobkyni nevyhnutné zohľadniť.

8. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyni uviedol, že jej stanoviská ohľadom otázok premlčania sú len snahou o udržanie žalovateľnosti jednoznačne premlčaného práva a nemožno ich akceptovať.

9. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v zmysle ust. § 378 a nasl. CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP, pretože vo veci bolo možné vychádzať zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie (§ 383 CSP). Dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť v časti o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy a v trovách konania podľa § 388 CSP a v časti o náhradu SSU potvrdiť podľa § 387 CSP.

10. Viaceré odvolaniami nastolené otázky, a to najmä otázky nastolené odvolaním žalovaného (premlčacie doby, spoluvina), sú priam zásadnými pri vývoji ďalšieho rozhodovania súdov o žalobách na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnených proti poisťovňam titulom PZP. Zásadná otázka krytia týchto nárokov povinným zmluvným poistením však bola medzičasom po dlhom období neistoty vyriešená

občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Kolégium dňa 9.10.2018 prijalo na uverejnenie v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR právnu vetu z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.“

11. Odvolací súd vychádzajúc z argumentu a *minori ad maius* mal už vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí zato, že uvedené sa vzťahuje aj na prípad nemajetkovej ujmy vzniknutej priamo poškodenému pri dopravnej nehode. Pokiaľ je totiž povinným zmluvným poistením krytý nárok osôb nepriamo poškodených v dôsledku dopravnej nehody, musí byť z PZP krytý aj ten istý nárok priameho poškodeného. Vzhľadom na uvedené mal odvolací súd pasívnu legitimáciu žalovaného za danú a odvolací dôvod ohľadom tejto otázky považoval za neopodstatnený.

12. Zásadné súvislosti vyplývajú zo záveru o krytí náhrady nemajetkovej ujmy (§ 11 a 13 OZ) z PZP v otázkach premlčania a spoluviny, ako na ne poukazuje žalovaný. Nemožno uprieť logiku jeho názoru, že pokiaľ má byť nemajetková ujma (§ 11 a 13 OZ) posudzovaná ako škoda, je potrebné pri rozhodovaní o nej aplikovať právnu úpravu škody komplexne. Oproti doterajšej praxi by to v tomto prípade znamenalo iné posúdenie premlčacej doby a spoluviny poškodeného. Oboje v prospech žalovaného.

13. Odvolací sú však v uvedených otázkach vychádza striktne zo znenia právnej vety z rozhodnutia NS SR z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, a to najmä z jej úvodu, ktorý výslovne hovorí o tom, že tam špecifikovaná nemajetková ujma je škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Iba pre účely tohto predpisu tak NS SR pripustil podradenie nemajetkovej ujmy pod pojem škoda, a preto podľa odvolacieho súdu nie je možné aplikovať toto podradenie pojmu aj na iné predpisy, v tomto prípade na Občiansky zákonník. Preto bolo správne, pokiaľ bola otázka premlčacej doby pri náhrade nemajetkovej ujmy posudzovaná súdom prvej inštancie naďalej podľa § 101 OZ. Dôvodná nie je ani aplikácia ustanovení OZ o spoluvine, ktorú je aj naďalej v prípade jej danosti potrebné zohľadniť až pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

14. Zásadnou je otázka konkurencie práva poškodeného na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a § 13 OZ a práva na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 444 OZ.

15. Podľa § 11 OZ, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

16. Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

17. Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

18. Podľa § 444 OZ, pri škode na zdraví sa jednorazové odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

19. Konkurenciu nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a § 13 a nárokov na náhradu SSU sa zaoberal Najvyšší súd SR v rozhodnutí z 28. mája 2014 sp. zn. 7 Cdo 65/2013, ktoré bolo uverejnené aj v Zbierke rozhodnutí a stanovísk NS SR č. 1/2015. V tomto rozhodnutí prijal záver, že ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach; tieto nároky treba dôsledne rozlišovať a pri ich posudzovaní mať na zreteli nielen odlišnosť vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na ne vzťahuje. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia nemožno vyvodiť, že by sa v rámci odškodňovania bolesti a

sťaženia spoločenského uplatnenia mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti, súkromia alebo rodinného života poškodeného.

20. Po uvedenom rozhodnutí NS SR nasledovalo rozhodnutie Ústavného súdu SR zo dňa 13.8.2014 sp. zn. I. ÚS 426/2014, na ktoré poukazuje aj žalovaný. V ňom Ústavný súd SR uviedol, že nerozporuje názor sťažovateľky, že dôsledky poškodenia zdravia sa prejavili aj vo viacerých sférach jej súkromného a rodinného života. Z pohľadu citovanej platnej právnej úpravy (§ 2 ods. 2 a § 4 ods. 1 z.č. 437/2004 Z.z. pozn. odvolacieho súdu) je však zrejmé, že tieto ujmy sú kryté inštitútom sťaženia spoločenského uplatnenia a odškodňované jednorazovo na základe bodového ohodnotenia v závislosti od rozsahu obmedzení pri uplatnení v živote a spoločnosti. Citované ustanovenia zákona č. 437/2004 Z. z. teda upravujú náhradu za dôsledky poškodenia zdravia v pracovnom, kultúrnom, súkromnom, manželskom ale napríklad aj v politickom či športovom živote. Pokrývajú teda náhradu všestranných obmedzení poškodeného v rôznych sférach jeho života, pri plnení jeho rôznych spoločenských úloh, ktoré sa prejavili ako dôsledok poškodenia zdravia.

21. Uvedený názor prvého senátu Ústavného súdu SR je nevyhnutné vnímať v kontexte celého jeho rozhodnutia, ktorého výrokom bolo odmietnutie ústavnej sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť. Dôvodom odmietnutia ústavnej sťažnosti bolo, že zo strany všeobecných súdov rozhodujúcich vo veci sťažovateľa a zastávajúcich rovnaký názor na konkurenciu nemajetkovej ujmy (§ 11 a § 13 OZ) a SSU, nedošlo k porušeniu ústavou zaručených práv, pretože svoj právny záver zdôvodnili ústavne konformne. K samotnej otázke konkurencie nemajetkovej ujmy a SSU sa senát Ústavného súdu SR vyjadril iba v rámci reakcie na sťažnostné dôvody s vedomím, že mu neprislúcha dopĺňať, precizovať, či inak vylepšovať odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov. Nemožno teda prijať záver, že vyššie uvedené stanovisko Najvyššieho súdu SR k otázke konkurencie nemajetkovej ujmy (§ 11 a § 13 OZ) a SSU uverejnené pod R 1/2015 nie je súladné s ústavou, keďže Ústavný súd SR sa k tejto otázke vyjadruje len v rovine aplikácie jednoduchého práva s výslovným vedomím presahu potrieb svojho rozhodnutia. Uvedené neznamena, že takto vyjadrený názor senátu ústavného súdu nemá svoje opodstatnenie tak pre sťažovateľa, ako aj pre právnu prax. Pri konkurencii záverov najvyšších súdnych autorít je však uvedený charakter vyjadrenia právneho názoru ústavného súdu významnou okolnosťou a neumožňuje všeobecnému súdu odklon od záverov NS SR uvedených v R 1/2015 s odôvodnením ich prekonania rozhodnutím Ústavného súdu. Princiálne sa jedná o obdobnú situáciu, nad ktorou sa pozastavuje žalovaný ohľadom názoru Ústavného súdu SR na krytie náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 11 a § 13 OZ z PZP. S tým rozdielom, že v tom prípade sa o rozhodnutie Ústavného súdu SR oprel Najvyšší súd SR v rozhodnutí 6MCdo 1/2016 a odvolací súd v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí potom nevychádzal z rozhodnutia ústavného súdu ale už z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, ktorý považoval za povolaný sa k danej otázke vyjadrovať v rovine jednoduchého práva.

22. Odvolací súd sa nemieni odkloniť od záverov Najvyššieho súdu SR na konkurenciu náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 11 a § 13 OZ s náhradou za SSU vyjadrených ohľadom uvedenej konkurencie nárokov v rozhodnutí z 28. mája 2014 sp. zn. 7 Cdo 65/2013, ktoré bolo uverejnené aj v Zbierke rozhodnutí a stanovísk NS SR č. 1/2015. Žalovaný okrem vyššie uvedeného rozhodnutia Ústavného súdu SR, ku ktorému sa odvolací súd vyjadril, neprezentuje také argumenty, ktoré by odvolací súd presvedčili pre odklon od rozhodnutia NS SR zverejneného v Zbierke rozhodnutí a stanovísk NS. Ani odvolací dôvod žalovaného založený na nemožnosti súčasného uplatnenia uvedených nárokov preto nepovažoval za opodstatnený.

23. Opodstatnená je však odvolacia námietka žalovaného spočívajúca v nezohľadnení okolností nehody, resp. následného verejnoprávneho postihu vodiča zistených zo strany súdu prvej inštancie. Súdu prvej inštancie priznal náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a § 13 OZ v plnom žalovanom rozsahu 20.000 eur. Zo skutkových zistení súdu prvej inštancie (ods. 17 - 20 odôvodnenia) vyplýva, že vo veci dopravnej nehody, z ktorej nároky sú uplatňované v tomto konaní bolo začaté trestné stíhanie pre prečin ublíženia na zdraví. Dňa 28. 11. 2006 bola vec postúpená Okresnému riaditeľstvu O. K. Okresnému dopravnému inšpektorátu O., pretože výsledky prípravného konania preukazovali, že sa nejedná o trestný čin ale o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom. Príslušný Okresný dopravný inšpektorát o danom skutku viedol priestupkový spis, z ktorého súd prvej inštancie zistil, že dňa 20. 8. 2010 Okresný dopravný inšpektorát v O. rozhodol o zastavení konania o priestupku. Dôvodom zastavenia konania o priestupku bola skutočnosť, že neboli zistené také skutočnosti, ktoré by správnomu orgánu hodnoverne preukazovali zavinenie zo strany jedného alebo druhého účastníka dopravnej nehody a obstarané dôkazy, ktoré

zistil správny orgán, kvalitatívne a hodnoverne nesvedčia v prospech alebo v neprospech účastníkov dopravnej nehody a nie je dôvod na iný postup, pretože spáchanie skutku, o ktorom sa koná, nebolo obvinenej žalobkyňi preukázané.

24. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 OZ vzniknutej v súvislosti s dopravnou nehodou, teda spravidla pri prevádzke dopravného prostriedku sa z hľadiska zodpovedného subjektu posudzuje analogickým použitím (§ 853 OZ) ustanovenia § 427 OZ (napr. NS SR 3 Cdo 228/2012 zo dňa 26.9.2013). Aj pri danosti zodpovednosti prevádzkovateľa podľa § 427 OZ a objektívnej zodpovednosti za zásah do práv na ochranu osobnosti podľa § 13 ods. 1 a 2 OZ však musia byť pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy zohľadnené okolnosti, za ktorých k tejto ujme došlo (§ 13 ods. 3 OZ). Takýmito okolnosťami sú okrem iných aj otázky súvisiace so zavinením zásahu do práv na ochranu osobnosti. Vyššia náhrada bude prichádzať do úvahy v prípadoch úmyselného zásahu do práv na ochranu osobnosti ako v prípade nedbanlivosti. Potom v prípade, že zavinenie nie je preukázané vôbec, a do úvahy neprichádza ani žiaden trestný, ba ani priestupkový postih, ako je tomu podľa stavu zisteného súdom prvej inštancie aj v tomto prípade, je potrebné výšku náhrady určiť nižšou sumou než v prípadoch zisteného odsúdenia, či administratívneho trestu. Vzhľadom na nedostatok rozhodnutí súdov o obdobných prípadoch, kedy je náhrada nemajetkovej ujmy podľa § 13 OZ priznávaná priamo poškodenému z dopravnej nehody, vzal odvolací súd za prípady vhodné na porovnanie tie rozhodnutia súdov SR, v ktorých bola náhrada nemajetkovej ujmy priznávaná rodičom za stratu dieťaťa. Táto strata je pre rodiča všeobecne považovaná za väčšiu než akékoľvek poškodenie jeho zdravia. I keď v uvedených tragických situáciách možno len ťažko porovnávať, pre rozhodnutia súdov v obdobných veciach je takéto porovnanie nevyhnutnosťou vylučujúcou excesy v rozhodovacej praxi a umožňujúcou naopak aspoň rámcovo jednotné rozhodovanie. Preto v prípade žalobkyne, ktorá je sama matkou, považuje odvolací súd ujmu na jej osobnostných právach, ktorú utrpela v dôsledku dopravnej nehody za menšiu, než utrpeli v iných prípadoch rodičia v dôsledku straty dieťaťa pri dopravnej nehode. Pritom súdy pri rozhodnutiach o náhrade nemajetkovej ujmy rodiča pri strate dieťaťa v dôsledku dopravnej nehody, pri ktorej bol vinník odsúdený za trestný čin, rozhodli právoplatne priznaním finančnej náhrady napríklad takto: 10.000 eur - KS ZA sp. zn. 8 Co 264/2013 zo dňa 28.10.2013; 23.000 eur aj za súčasnú stratu manželky - NS SR sp. zn. 3 Cdo 228/2012 zo dňa 26.9.2013; 15.000 eur - KS PO sp. zn. 20 Co 183/2014 zo dňa 26.5.2015; 8.600 eur - KS BB sp. zn. 14 Co 339/2011 zo dňa 20.11.2012; 6.640 eur NS SR sp. zn. 1 Cdo 77/2009 zo dňa 27.10.2010. V rozhodovacej praxi odvolacieho súdu bola za stratu dieťaťa pri odsúdení vinníka dopravnej nehody priznaná suma 10.000 eur, a to rozhodnutím 17Co 243/2015 zo dňa 22.3.2016.

25. Pre posúdenie primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy je možné porovnať aj českú právnu úpravu, pretože vychádza z nám najbližšieho sociálneho, ekonomického a kultúrneho prostredia. V ustanovení § 444 ods. 3 Občianskeho zákoníka platnom do 31.12.2013 stanovila česká právna úprava popri náhradách majetkových škôd aj jednorazové odškodnenie pozostalých, a to vo výške 240.000 Kč pre manžela, deti a rodičov, 175.000 Kč pre súrodenca. To všetko s výnimočnou prípustnosťou súčasného nároku aj podľa práva na ochranu osobnosti.

26. Vyššie uvedené východiská viedli odvolací súd k záveru, že súdom prvej inštancie priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur nie je primeraná okolnostiam prípadu. Ako bolo uvedené vyššie, nemala by náhrada nemajetkovej ujmy v tomto prípade prekročiť náhradu za stratu dieťaťa, ktorá je v prípadoch dopravných nehôd s odsúdením vinníka dopravnej nehody priznávaná súdmi SR priemerne okolo sumy 10.000 eur, čo približne zodpovedá aj citovanej právnej úprave platnej pred časom v ČR. Pri zohľadnení vyššie uvedených zistení súdu prvej inštancie, že v posudzovanom prípade nedošlo k odsúdeniu vodiča vozidla a ani k jeho administratívne postihu pre nepreukázanie jeho zavinenia, bolo potrebné primeranú uvažovanú náhradu 10.000 eur ešte znížiť. Odvolací súd preto napadnuté rozhodnutie v časti o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 OZ zmenil tak, že žalobkyňi priznal náhradu vo výške 5.000 eur a vo zvyšku žalobu o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy zamietol.

27. Čo sa týka odvolania žalobkyne do výroku o zmietnutí žaloby o zaplatenie SSU a zvýšenia SSU odôvodnenom zo strany súdu prvej inštancie premlčaním práva, toto odvolanie nepovažuje odvolací súd za dôvodné. Súdom prvej inštancie sa v tejto otázke dôsledne riadil právnym názorom odvolacieho súdu vyjadreným v jeho skoršom zrušujúcom rozhodnutí. Žalobkyňa napriek tomu tieto závery spochybňuje. Odvolací súd však v žiadnom argumente žalobkyne nenachádza dôvod, aby svoj skorší právny názor na otázky premlčania menil, a tak v celom rozsahu odkazuje na svoje skoršie zrušujúce rozhodnutie. Pre otázku začiatku plynutia premlčacej doby naďalej považuje za riadne

ustanovenie zástupcu nesvojprávneho už právoplatnosť rozhodnutia o jeho ustanovení a nie až vydanie listiny o jeho ustanovení. Čo sa týka potreby schválenia žaloby nesvojprávnej súdom, takéto súdne rozhodnutie bolo síce pre toto konanie potrebné, no dĺžka konania o schválenie podania žaloby nemá vplyv na plynutie premlčacej doby. Žalobu iniciujúcu toto konanie bolo možné podať už pred schválením jej podania súdom a súd v tomto konaní by na výsledky konania o schválenie podania žaloby musel vyčkať. Schválenie podania žaloby za nesvojprávnu preto nebolo prekážkou, pre ktorú by nebolo možné uplatniť právo na súde a nemalo preto vplyv na plynutie premlčacej doby.

28. Rovnako odvolací súd naďalej nepovažuje námietku premlčania žalovaného za vznesenú v rozpore s dobrými mravmi. V tejto otázke nad rámec záverov svojho skoršieho rozhodnutia dáva do pozornosti, že žalovaný nežiada náhradu trov konania napriek úhrade súdneho poplatku za odvolanie vo výške viac ako 600 eur. Popri tom, že tu neexistuje konanie žalovaného, ktoré by čo i len komplikovalo žalobkyni podať žalobu včas, je v konaní zrejmá umiernenosť žalovaného pri uplatňovaní svojich procesných nárokov. Označiť žalovaného za konajúceho v súdnom konaní v rozpore s dobrými mravmi sa aj vzhľadom na túto okolnosť javí neprimerané. Vzhľadom na uvedené považoval odvolací súd napadnuté rozhodnutie v časti o zamietnutí žaloby o SSU a zvýšenie SSU za vecne správne a napadnutý rozsudok v tejto časti potvrdil.

29. Vzhľadom na zmenu rozhodnutia rozhodol odvolací súd aj o trovách konania (§ 396 ods. 2 CSP). V konaní úspešnejšiemu žalovanému by patrila náhrada trov konania podľa § 255 CSP. Pretože žalovaný náhradu trov konania nežiadal, odvolací súd zmenil výroky o trovách konania tak, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

30. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednotlivo.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).